

Monseniorul Miguel Maury Buendía
în dialog cu Diana Turconi

Credință, viață, diplomație

Cuprins

<i>Cuvânt-înainte</i> (de Cardinalul Pietro Parolin, Secretar de Stat al Sanctității Sale)	7
<i>Pe drumul spre Emaus</i> (Introducere de Diana Turconi)	11
Monseniorul Miguel Maury Buendía în dialog cu Diana Turconi	15
<i>Final deschis</i> (Postfață de Monseniorul Miguel Maury Buendía)	235

Cuvânt-înainte

de Cardinalul Pietro Parolin,
Secretar de Stat al Sanctității Sale

Exelență Reverendisimă,

Sunt cu adevărat recunoscător Exelenței Voastre pentru că mi-ați oferit ocazia de a parcurge în manuscris interviul cu titlul *Credință, viață, diplomatie*, pe care i l-ați acordat doamnei Diana Turconi și care astăzi este pus la dispoziția unui public larg.

Genul literar ales pentru a face cunoscută vasta dumneavoastră experiență ministerială se pretează bine unei comunicări imediate și, în ciuda răspunsurilor inevitabil sintetice, acesta îi permite cititorului să întrezărească aspecte principale ce țin de activitatea cotidiană intensă a unui prelat aflat în slujba Sfântului Scaun. De asemenea, o felicit pe doamna Turconi, care, printr-un parcurs bine articulată de întrebări mereu pertinente, a putut să reliefeze nu doar profilul dumneavoastră complet, ci și al misiunii de Reprezentant Pontifical.

Exelența Voastră ați participat, în Spania și în străinătate, la numeroase evenimente importante asupra cărora

istoricii contemporani încă se străduiesc să formuleze o judecată exhaustivă. A cunoaște punctul dumneavoastră de vedere asupra acestora le poate fi de folos nu doar experților în domeniu, ci și celor care doresc să trăiască mai conștient și mai bine informat în această lume surprinzător de complexă. În același timp, ați dorit să împlețiți în „evenimentele istorice“ altele mai personale, care pot să le pară neimportante doar sufletelor mai puțin sensibile, întrucât sunt convins că „micile noastre istorii“ contribuie la constituirea „istoriei mari“, după cum, din perspectiva credinței, se știe că „toate lucrurile lucrează împreună spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu“ (Romani 8:28)*.

Cine va dori să parcurgă până la capăt conversația dumneavoastră cu doamna Turconi va putea verifica în mod diacronic ceea ce se poate spune, sintetic, despre misiunea unui Nunțiu Apostolic. Aceasta urmărește în primul rând consolidarea comuniunii dintre Bisericile particulare și Biserica Universală, făcând vizibilă și clară grija Succesorului lui Petru față de Bisericile locale și permițându-i, în același timp, să dispună de informații actualizate și specifice, indispensabile pentru desfășurarea coordonată și eficientă a funcției sale petrine.

Astăzi, mai mult decât oricând, misiunea Reprezentantului Pontifical este importantă – după cum mărturișiți – pentru că transmite învățăturile Papei Bisericilor și statelor unde este trimis. În special cele referitoare la demnitatea fiecărei persoane, de la concepție până la moartea naturală, la

---

* Toate citatele din Biblie sunt preluate în traducerea românească din ediția Dumitru Cornilescu, 1924 (revizuită în 2016). (*N. red.*)

drepturile celor mai săraci, cele privind pacea, fraternitatea între popoare și respectarea libertății religioase, precum și cele în favoarea unei economii inspirate de criterii de echitate și incluziune, astfel încât să permită progresul spiritual și material al fiecăruia.

La complexitatea acestei misiuni contribuie și activitatea care vizează promovarea înțelegerii și concordiei între națiuni pe care, neavând de apărut interese personale de natură ideologică, politică sau economică și nici veleitatea de a domina, le favorizează un Nunțiu Apostolic, promovând dialogul chiar și între cei aflați la mare distanță sau despărțiți de vrăjmășii profunde.

Acest serviciu adus Bisericii și lumii este cu atât mai eficient și mai luminos cu cât – după cum amintiți – este constant hrănit prin rugăciune și meditație asupra Cuvântului lui Dumnezeu. Este întruchipat și de un stil de viață care lasă ca lumina Evangheliei să strălucească, în special prin acele calități umane și spirituale care fac din figura Reprezentantului Pontifical o mărturie clară și elocventă, capabilă să trezească interesul salvific asupra Domnului Isus și atracția către calea bună a Evangheliei.

Sarcina de a-l reprezenta pe Suveranul Pontif și Sfântul Scaun pe lângă Bisericile locale și pe lângă statele unde este trimis Nunțul Apostolic trebuie să fie îndeplinită cu un înalt simț al responsabilității și cu zel pastoral. În același timp, e nevoie de încrederea entuziastă în ajutorul permanent și puternic al lui Dumnezeu. Tocmai acest simț al unei responsabilități importante, precum și bucuria reconfortantă de a o exercita reies constant din paginile dialogului pe care l-ați antamat cu doamna Turconi. Dumneavoastră chiar ați

simțit faptul că aceia care trăiesc în ascultarea credinței străbat curajos drumurile dificile, cu seninătatea celor care știu că au în Domnul un ghid infailibil care le deschide calea.

Poate că am anticipat prea mult din cele ce urmează, așa că îmi cer scuze. Sunt însă convins că cititorul va fi mai interesat să urmeze drumul trasat de Excelența Voastră împreună cu doamna Turconi, cu agreabilă elocvență și îmbogățit de anecdote captivante, decât să citească aceste succinte cuvinte introductive pe care le-am scris.

Îmi doresc, așadar, ca textul dumneavoastră să aibă o largă și fericită răspândire și vă mulțumesc pentru stima și prietenia pe care mi le-ați acordat de-a lungul timpului.

*Al Excelenței Voastre Reverendissime,
devotat, Cardinalul Pietro Parolin,*

Secretar de Stat al Sanctității Sale

Vatican, 21 iunie 2023

Pe drumul spre Emaus

„Umilința, blândețea, să fii totul pentru toți – acestea sunt cele trei elemente de bază ale dialogului.“

Din omilia Papei Francisc la Domus Sanctæ Marthæ,
vineri, 24 ianuarie 2014

O carte de dialog presupune întotdeauna o alchimie delicată: te obligă să pui întrebări în armonie cu celălalt, incitante pentru pregătirea, viziunea și așteptările lui. A asculta este esențial și pentru a înțelege ceea ce îți este dezvăluit, și pentru a putea completa ceea ce încă nu a fost spus.

Excelența Sa este un mare povestitor, care are la îndemână o paletă descriptivă bogată și o memorie prodigioasă, capabilă să pătrundă în cele mai mici detalii ale trecutului său și să reînvie nuanțe surprinzătoare de frumusețe, sentimente puternice și, mai presus de toate, mesajul inefabil al Aceluia care îi însoțește pașii de-o viață întreagă. Faptul că aveam în spate mulți ani de colaborare în domeniul diplomației ne-a netezit drumul, creând acea empatie necesară pentru a evita paginile reci, fără trăire autentică.

Într-un astfel de dialog, distanța corectă este extrem de importantă: identificarea cu afirmațiile celuilalt aplatizează

schimbul de replici, la fel și contracararea sau întrebările-capcană lipsite de onestitate, care inhibă dorința de mărturisire. Diplomația – cu siguranță insuficientă din partea mea, care am ținut, ca un școlar silitor, să completez tabloul problematicilor, dar rafinată din partea Nunțiului Apostolic, ale cărui răspunsuri, măsurate potrivit, nu au trădat nicio dată adevărul – și-a jucat rolul, ajutându-ne să netezim toate denivelările.

Dincolo de umila Galilee personală a aceluși „amintește-ți și continuă-ți calea“, care a vegheat pașii fiecăruia dintre noi, ca să-l citez încă o dată pe Papa Francisc, scopul comun a fost de a servi, adică de a contribui la consolidarea relațiilor bilaterale dintre Sfântul Scaun și România, o țintă diplomatică incitantă în sine. În acest context, am avut bucuria de a mai admira o dată expresia rafinată a diplomației pontificale, îmbogățită permanent de-a lungul unei tradiții vechi de 2 000 de ani: un serviciu în slujba păcii și a carității, practicat cu credință, artă și discreție.

Aceste pagini mi-au permis – și îl invită și pe cititorul de astăzi – să intru dreptat într-o familie madrilenă de nivel înalt și să le cunosc pe rudele apropiate și pe cei mai buni prieteni ai Excelenței Sale; să trăiesc evenimente dramatice și fără precedent ale istoriei contemporane și să-i abordez, dintr-o perspectivă proaspătă și afectuoasă, pe ultimii trei Pontifi; să călătoresc virtual prin lume, cunoscând țări noi și obiceiuri surprinzătoare. La un moment dat – să observați cu atenție! –, toate acele figuri dragi s-au topit într-o altă mare familie pe care Monseniorul Miguel Maury Buendía a ales-o, prin har – Biserica.

La fel cum continentele și țările au devenit misiune, drumul pe care pășește Înaltul Reprezentant Pontifical se confundă din ce în ce mai mult cu acela către Emaus. Să-l urmăm împreună, cu speranța arzătoare de a-L întâlni și noi pe Domnul, într-o bună zi.

Diana Turconi,
București, august 2023

**Monseniorul Miguel Maury Buendía
în dialog cu Diana Turconi**

1. Aș dori să încep dialogul cu Excelența Voastră de la acea primă lacrimă pictată de Giotto, care brăzdează obrajiile femeilor în celebra frescă *Masacrul inocenților*, din Capela Scrovegni. Credința l-a inspirat pe pictor să reprezinte durerea umană supremă, aceea a mamelor, la care participă, împreună, pământul și cerul, după cum mărturisesc copacul uscat și îngerii înlăcrimați dintr-o altă frescă – *Plângerea asupra lui Cristos mort* – aflată în aceeași capelă. Vremurile pe care le trăim sunt dramatice în multe privințe, aproape o apocalipsă. Cum le traversează un om de credință, al cărui suflet este deschis atât față de misiunea Bisericii în lume, cât și față de expresia artistică?

Îmi pare rău că trebuie să încep această serie de dialoguri într-un context în care este greu să sublimezi durerea prin artă. Suferința nejustificată a milioane de oameni nevinoși, cauzată de actualele ciocniri armate din Ucraina, care nu prevestesc nimic bun, nu poate lăsa pe nimeni nepăsător. Efectele succesive ale pandemiei de COVID-19, prin care am trecut și pe care nu am depășit-o cu totul, au lăsat sechele adânci în lumea întregă. Cu siguranță, vremurile pe care le trăim sunt dramatice, chiar dacă nu ar trebui să fie astfel, întrucât umanitatea are suficiente resurse pentru a le asigura

tuturor o viață demnă. Dar încă de la concepția sa, fiecare ființă umană are înrădăcinată în sine acea înclinație spre rău, pe care teologia o numește „păcatul original“.

Giotto – Plângerea asupra lui Cristos mort

Societatea noastră europeană pare să-L fi exclus din orizontul său pe Dumnezeu, Care este bunătate, adevăr și frumusețe, obișnuindu-se cu durerea și disconfortul. În ultimele decenii, au existat diferite expresii artistice care subliniază această dezorientare, acel vid și acea tristețe caracteristică absenței Absolutului. Fiecare artist încearcă cu orice preț să fie original, să creeze ceva care să nu semene cu nimic din ceea ce s-a făcut până atunci. Însă puțini reușesc și cu atât mai puțini creează ceva cu adevărat frumos. Nu este acum momentul să aprofundăm considerațiile estetice,

dar țin să reamintesc că, într-o întâlnire recentă cu animatorii mișcării Diaconie de la Beauté, care reunește diverși artiști, muzicieni, poeți și sculptori, Sfântul Părinte Papa Francisc ne-a invitat să înaintăm pe *Via Pulchritudinis*, adică pe calea frumuseții capabile să creeze comuniune, întrucât „Dumnezeu, omul și creația se unesc într-o singură simfonie“, depășind limitele spațiului și ale timpului. Frumusețea „este o permanentă sursă de bucurie“.

În ceea ce mă privește, am avut întotdeauna o aplecare accentuată spre frumos și spre creația artistică. În copilărie îmi doream să fiu arhitect, să construiesc case, apoi am vrut să fiu muzician. De fapt, am început să frecventez Real Conservatorio Superior de Música din Madrid în adolescență, pe când îmi urmam studiile liceale la Instituto Ramiro de Maeztu, pe care l-au frecventat, ani mai târziu, Regina Letizia sau prim-ministrul Pedro Sánchez.

Vă voi povesti o întâmplare din tinerețea mea. Ea exprimă perfect sentimentul estetic care nu m-a părăsit niciodată. Aveam pe-atunci 19 ani și eram deja seminarist. În iulie 1975, am organizat o excursie împreună cu trei prieteni, Jesús Escudero, Eusebio López Marco și Luis Mombiedro. Am plecat din Madrid cu mașina mamei acestuia din urmă, un Renault 5 roșu, nou-nouț, cu cinci uși, cu intenția să vizităm Riviera Franceză, principalele orașe de artă din nordul Italiei – Milano, Verona, Vicenza, Padova, Veneția – și să încheiem apoi călătoria la Roma, ca să profităm și de Jubileul Anului Sfânt.

Nu am de gând să vă povestesc numeroasele aventuri pe care le-am trăit și de care îmi amintesc de parcă s-ar fi petrecut ieri – în special accidentul de mașină pe care l-am

avut în dreptul localității Mercato Saraceno, călătorind de la Ravenna la Perugia. La întoarcere, am făcut un popas la Florența. Eram obosiți, dar ne-am dus direct să vizităm Domul Santa Maria del Fiore. Ne-am oprit să bem apă în fața celei mai faimoase dintre cele trei uși ale spectaculosului Baptisteriu San Giovanni, cunoscute sub numele de „Porțile Paradisului“ și cizelate în bronz aurit de Lorenzo Ghiberti. Când le-am văzut, mi s-a tăiat răsuflarea și le-am spus prietenilor mei că ușile acelea îmi vorbesc, că simt în ele mâna artistului, deopotrivă tremurătoare și sigură, profunzimile surprinzătoare ale planurilor, nuanțele și perspectivele. Aveam nevoie să asimilez puțin atâta uimire, așa că i-am rugat să mă lase să le contemp lu măcar o jumătate de oră. „De fapt, ești obosit și vrei să te așezi puțin pe trepte, nu ne spune nouă povești!“ mi-au replicat ei. Am rămas acolo, admirându-le îndelung.

Douăzeci de ani mai târziu, ajuns de-acum preot și diplomat al Sfântului Scaun, am fost în vizită la niște confrăți polonezi, buni prieteni ai mei, care se aflau în Florența. M-am grăbit, plin de emoție, să mai admir o dată, alături de ei, „Porțile Paradisului“, dar am rămas uluit că nu mai simțeam nicio emoție în fața lor. Erau, desigur, restaurate, aurite uniform, dar mie mi se păreau plate și lipsite de viață. Cât de mult m-am schimbat în acești ani, m-am gândit eu, cum să mă lase rece ceva ce m-a emoționat în trecut până în măduva oaselor? După ce i-am explicat prietenului meu Andrzej Wierbicki cauza acelei amărăciuni, mi-a spus: „Cele pe care le vezi aici nu sunt ușile originale, care sunt în restaurare de mai mulți ani, ci copii aidoma, realizate cu cele mai moderne mijloace.“ Am respirat adânc, ușurat.

Acum cinci ani m-am întors în capitala toscană și, împreună cu același prieten, am vizitat Museo dell'Opera del Duomo. Acolo se aflau expuse ușile originale ale lui Ghiberti, mai bine luminate, mai curate și mai strălucitoare decât atunci când le contempasem pentru prima oară. Mi-au vorbit din nou, cu intensitate, și am putut să reiau dialogul cu autorul, cufundându-mă în scenele biblice realizate cu neîntrecută măiestrie.

L. Ghiberti – detalii de pe „Porțile Paradisului“

2. Cu mulți ani în urmă, un scriitor în vârstă mi-a spus că opera poate depăși autorul în profunzime și moralitate, pentru că este calea, și nu călătorul.

Operele de artă oferă interpretări polivalente și chiar sunt polivalente, pentru că au această deschidere. Apoi, există artiști

Un Nunțiu Apostolic urmărește în primul rând consolidarea comuniunii dintre Bisericile particulare și Biserica Universală, făcând vizibilă și clară grija Succesorului lui Petru față de Bisericile locale și permițându-i, în același timp, să dispună de informații actualizate și specifice, indispensabile pentru desfășurarea coordonată și eficientă a funcției sale petrine.

Astăzi, mai mult decât oricând, misiunea Reprezentantului Pontifical este importantă, pentru că transmite învățăturile Papei Bisericilor și statelor unde este trimis. În special cele referitoare la demnitatea fiecărei persoane, de la concepție până la moartea naturală, la drepturile celor mai săraci, cele privind pacea, fraternitatea între popoare și respectarea libertății religioase, precum și cele în favoarea unei economii inspirate de criterii de echitate și incluziune, astfel încât să permită progresul spiritual și material al fiecăruia.

**Cardinalul Pietro Parolin,
Secretar de Stat al Sanctității Sale**

Pietro Parolin

